eerst gezien in het zuiden van het land (Zeeland, Brabant, Limburg). Vaak blijven ze daar ook hangen en komen niet of pas veel later naar het noorden toe. Echter *C. kadenii* is ook al in de provincie Noord-Holland gezien. Dus al een heel eind op de goede weg!
Nog drie soorten erbij, dan hebben we weer een reden voor een feestje!

Gebruikte literatuur

Hunneman A., Tuinstra G. & Hunneman H. Opvallende nieuwkomers in de macronachtvlinderfauna van Friesland in de periode 1986-2006. Entomologische Berichten 67 (3): 99 t/m 104. NEV.
Lempke B.J. 1985. Vlinders van Friesland. Fryske Akademy.
Sinnema S. & Tuinstra G. 2006. 20 jaar Vlinderwerkgroep Friesland. Entomologische Berichten 66 (3): 95 t/m 98. NEV.
Waring P. & Townsend M. 2006. Nachtvlinders; veldgids met alle in Nederland en België voorkomende soorten. Tirion Natuuur/De Vlinderstichting.

Gegevens Veenhooibeestje 2003 t/m 2010 Judith Bouma

Het Veenhooibeestje (Coenonympha tullia) is inmiddels niet meer weg te denken uit het Fochtelooërveen. In 1999 werd aldaar de terugkeer geconstateerd van dit bijzondere zandoogje en sindsdien gaat het, in tegenstelling tot de rest van de dagvlinders in Nederland, erg goed met het dit vlindertje. Zeldzaam ja, maar plaatselijk beslist niet. Pakweg tien jaar geleden was het Veenhooibeestjes op één hand te tellen. Naast de monitoringroute die ik sinds 2003 loop, is onlangs onderzoek gedaan naar de populatie buiten deze route. Met de hoge waarnemingen van de laatste jaren kon het haast niet uitblijven, ook elders in het Fochtelooërveen vliegen de Veenhooibeestjes volop.
Nu het 25-jarig bestaan van de Vlinderwerkgroep Friesland een feit is, moet ik zeggen dat de nieuwsgierigheid naar die tijd gewekt is. Deze vlindertjes zijn niet erg reislustig en vraag ik me af of destijds ook al enkele VHBjes rondvlogen die gewoon niet zijn waargenomen? Overigens voor mij toen nog onbekend terrein zowel het veen als de Veenhooibeestjes. Inmiddels is het veen geen onbekende plek meer voor me. In deze relatief korte periode heb ik het zien veranderen. De

Pijpenstrootjes zijn door de maatregelen van de beheerder, Natuurmonumenten, aan het verdrinken en komen er steeds meer Eenarige wollegras pollen tevoorschijn. In combinatie met de waterhuishouding, komt dit zeker ten goede van de Veenhooibeestjes. Het is namelijk de belangrijkste voedselplant voor de rupsen. Naast voedsel tevens belangrijk voor de overwinterende rupsen die diep in de pollen bescherming zoeken tegen de weersinvloeden.
De monitoringroute is in het voorjaar van 2001 uitgezet door de Vlinderstichting in samenwerking met Natuurmonumenten. Het bestaat uit vier keer 350 meter en tweemaal 750 meter, dus in totaal een kleine drie kilometer. Alle Veenhooibeestjes die buiten de monitoringroute worden aangetroffen worden ook genoteerd maar vallen buiten deze grafieken. De monitoringroute is inmiddels tien jaar gelopen.

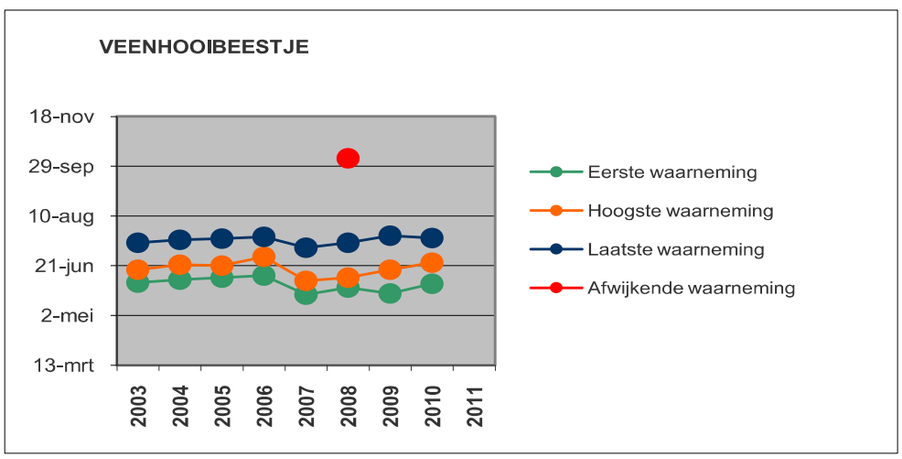

2003	04 juni	17 juni	14 juli	
2004	07 juni	22 juni	17 juli	
2005	09 juni	21 juni	18 juli	
2006	11 juni	30 juni	20 juli	
2007	23 mei	06 juni	09 juli	
2008	30 mei	09 juni	14 juli	07 oktober
2009	24 mei	17 juni	21 juli	
2010	03 juni	24 juni	19 juli	
2010	03 juni	24 juni	19 juli	

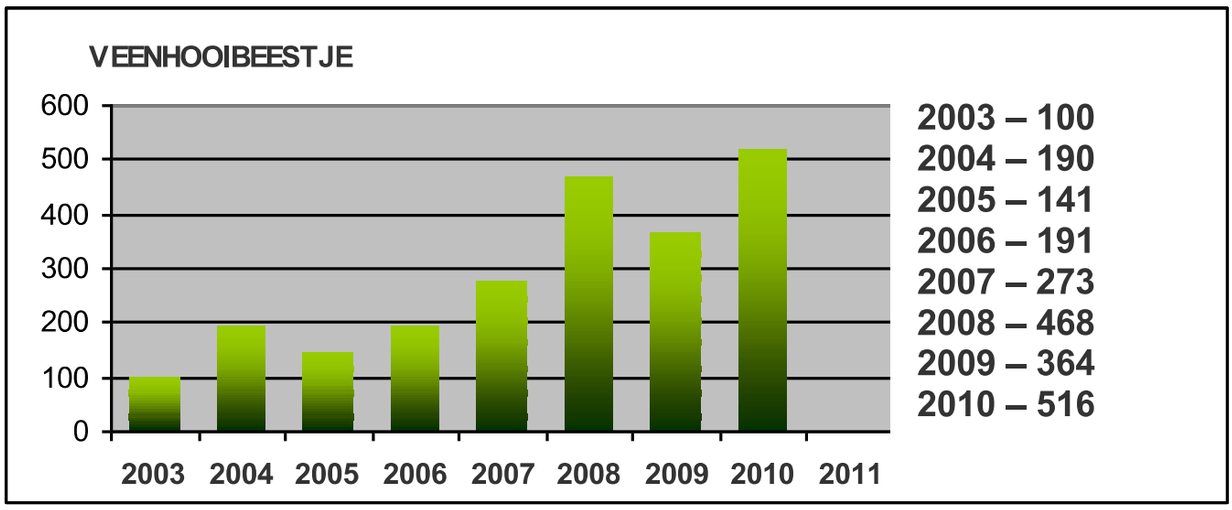

Hoogste aantal gezien op één dag

Het Eenarig wollegras, de belangrijkste voedselplant voor de rupsen. Deze polvormende plant biedt de rupsen van de Veenhooibeestjes tevens bescherming in barre tijd.

Geweldig dat mede door het enthousiasme van een vaste kern de Vlinderwerkgroep Friesland zo ver gekomen is. Naast de kern zijn veel leden actief met waarnemingen, verslagen, internet sites en rapportages. En het belangrijkste voor veel leden, het witte laken met de lamp!
Ik kan niet anders zeggen dan dat ik altijd hulp krijg waar nodig, met determineren of in het veld. Zelfs met uitval van een monitoringdag staan ze klaar. Ik hoop over 25 jaar wederom een stukje te mogen schrijven mét grafieken van aantallen van de

Veenhooibeestjes die we ons nu (nog) niet kunnen voorstellen. Wie weet een grafiek van de Veenbesparelmoervlinder en het Veenbesblauwtje erbij!
Ik wens de VWF nog een heleboel jaren en hoop dat ze veel nieuwe leden mogen begroeten.
www.fochtelooerveen.info

Twee jaar tuinvlindertelling Kars Veling, De Vlinderstichting

Vanaf 2009 is er in het eerste weekend van augustus de tuinvlindertelling en ook maandelijks kan men doorgeven welke vlinders men in de tuin ziet. Er wordt gevraagd regelmatig in de tuin te kijken en het maximum aantal vlinders dat per soort wordt gezien door te geven aan De Vlinderstichting. Wat zijn de eerste resultaten en hoe doet Friesland het?

Tuintellingen
Het is een leuke actie, vlinders kijken in je eigen tuin, maar zoals al het vlinderwerk erg weersafhankelijk. In 2009 was de zaterdag nog redelijk, maar de zondag was in een groot deel van het land verregend. In 2010 was het gelukkig op beide dagen redelijk weer. Opvallend was wel dat er in 2010 veel minder mensen meededen dan in 2009. Dit kan te maken hebben met het feit dat 2009 een echt distelvlinderjaar was. Deze trekvlinder was begin augustus zo algemeen dat iedereen er wel een of meer in de tuin had zitten en dus gemotiveerd was dit door te geven. In 2010 was de distelvlinder er nauwelijks en er waren dan ook vast veel